

OMVÄRLDSSPANING

Oktober 2015

BARN- OCH UNGDOMSFÖRVALTNINGEN

REGERING OCH RIKSDAG	3
Grundskoleutredningen överlämnar sitt slutbetänkande med bland annat skolplikt från 6 år.	3
Ökad insyn i fristående skolor	3
Regeringen vill införa programmering på schemat	4
Handledning till förskolan om våld i hemmet	4
MYNDIGHETER	4
Ovanligt med grovt skolvåld	
Skolverket startar en särskild stömlinje dit lärare, rektorer och ansvariga i kommuner och friskolor kan ringa för att få hjälp i utbildningsfrågor kring nyanlända barn.	5
Nu förstärker vi stödet till skolor som organiserar utbildning för nyanlända	5
Antalet åtgärdsprogram har halverats på ett år	5
Skolverket ger ut stödmaterial för lärares och förskollärares introduktionsperiod	5
Skolverket förtydligar stödmaterial om sex- och samlevnad	6
Skolverket tar fram stödmaterial för källkritik på webben	6
Historielektioner behöver utvecklas	
Snart startar Förskoleenkäten	6
Fler elever obehöriga till gymnasieskolan	7
38 nya fristående skolor i 21 kommuner nästa höst	8
Delaktighet för lärande	8
Svårt ekonomiskt läge	8
FORSKNING	9
Särskolan skärskådas i forskningsprojekt	9
Att skapa inkluderande lärmiljöer kräver tid och gemensamma normer	9
Bullerskadorna minskar inom industrin och ökar i förskolan	11
Forskning utvecklar idrottsundervisning	12
Rätt beröm med fokus på uppgift ökar motivation	13
ÖVRIGT	14
Allt fler utländska lärare vill jobba i skolan	14
Från ULV till legg	14
Remissinstanser ger rektorsutredningen hård kritik	14
Friskolejättar vill utbilda lärare	15
"Genuspedagogik kan förbättra skolresultaten"	16
Språkstödjande arbetssätt som gett resultat	16
Större andel kvinnliga lärare i grundskolan	17
Förskollärare ej ansvarig för treårings dödsolycka	20

REGERING OCH RIKSDAG

Grundskoleutredningen överlämnar sitt slutbetänkande med bland annat skolplikt från 6 år.

Regeringskansliet 2015-10-02

Grundskoleutredningen överlämnade idag sitt slutbetänkande Mer tid för kunskap – förskoleklass, förlängd skolplikt och lovskola till utbildningsminister Gustav Fridolin.

Utredningen föreslår att förskoleklassen kvarstår som en egen skolform men blir obligatorisk. Enligt förslaget ska skolplikt då inträda vid sex års ålder. Utredningen föreslår även att skolplikten ska förlängas, under högst ett år för en elev som inte har uppnått behörighet till ett nationellt yrkesprogram i gymnasieskolan efter att ha avslutat den högsta årskursen i grundskolan. Skolhuvudmännen bestämmer om den förlängda skolplikten ska fullgöras inom ett introduktionsprogram i gymnasieskolan eller i grundskolan. Förslagen föreslås införas läsåret 2017/18.

Vidare föreslår utredningen att huvudmannen ska erbjuda undervisning i lovskola till elever i årskurs 8 och 9 som riskerar att inte nå kunskapskraven eller som har gått ut årskurs 9 och inte blivit behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan. Deltagande i lovskola ska vara frivilligt för eleverna. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

– Ann-Marie Begler har gjort ett gediget och grundligt arbete med att undersöka hur vi kan säkerställa att alla sexåringar får börja sin kunskapsresa i en likvärdig skola och hur skolan kan ge bättre stöd till elever i högstadiet som riskerar att missa målen. Utredningen kommer nu remitteras och när remissomgången är färdig avser regeringen bjuda in oppositionen till samtal om hur vi tillsammans kan gå vidare. Den här typen av förändringar i skolans organisation förtjänar samsyn för skolans bästa, säger utbildningsminister Gustav Fridolin.

Ökad insyn i fristående skolor Regeringskansliets pressmeddelande 2015-10-15

Utredningen om offentlighetsprincipen i fristående skolor har i dag överlämnat sitt betänkande Ökad insyn i fristående skolor (SOU 2015:82) till utbildningsminister Gustav Fridolin.

Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag om hur offentlighetsprincipen i praktiken kan införas i fristående skolor och att göra konsekvensanalyser av en sådan reglering.

Utredningen föreslår att offentlighetsprincipen ska införas hos samtliga huvudmän för fristående skolor. Vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter ska i tillämpliga delar gälla också handlingar hos de enskilda huvudmännen. All verksamhet ska omfattas. Anställda och uppdragstagare i de fristående skolorna ska omfattas av meddelarskyddet.

Huvudmännen och eleverna i fristående skolor kommer att omfattas av sekretessbestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Nya krav kommer att ställas på huvudmännen för de fristående skolorna. De ska bl.a. vara skyldiga att registrera sina allmänna handlingar. De får ordna registreringen efter vad som är lämpligast för den egna verksamheten. De ska också arkivera handlingarna. Den kommunala arkivmyndigheten föreslås vara arkivmyndighet för arkiven hos dessa huvudmän och därmed

också ha tillsyn över arkiven. Det blir möjligt för kommunerna att meddela föreskrifter om arkivvården samt om avgifter för tillsyn och förvaring av arkiven.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017. Handlingar som kommit in till de fristående skolorna före denna dag ska enligt förslaget inte omfattas av reformen.

Regeringen vill införa programmering på schemat Lärarnas tidning 2015-09-29

Regeringen ger Skolverket i uppdrag att utforma en nationell it- och digitaliseringsstrategi. I uppdraget ingår att införa programmering i grundskolans kursplan.

Elever i svenska skolan har god tillgång till datorer och internet. Dessa används dock ofta som skrivmaskiner respektive uppslagsverk och mer sällan som pedagogiska verktyg. Enligt Skolverket efterlyser många lärare fortbildning för att kunna använda digitala verktyg mer pedagogiskt i undervisningen. Att tillgång till datorer inte är en garanti för att höja resultaten i skolan framgick också tydligt av en nyligen publicerad Pisa-studie.

Regeringen tar nu ett samlat grepp och ger Skolverket i uppdrag att utarbeta nationella IT-strategier. Två strategier ska tas fram. Den ena för förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan och motsvarande skolformer. Den andra för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och vuxenutbildning.

För grundskolan ska kurs- och läroplaner ses över för att ”förstärka och tydliggöra” programmering som ett inslag i undervisningen. Regeringen betonar att det inte bara handlar om att skriva programmeringskod utan även att utveckla förmågor som kreativitet, logiskt tänkande och problemlösning.

Syftet med strategierna är bland annat att stärka förutsättningarna för en likvärdig tillgång till it i skolan, att stärka elevers, lärare och rektorers digitala kompetens samt att utveckla undervisningen, skriver regeringen i sitt beslut.

Handledning till förskolan om våld i hemmet Regeringskansliet oktober 2015

Regeringen ger Brottsoffermyndigheten i uppdrag att ta fram en handledning för personal i förskolan om hur de kan samtala med barn om svåra känslor och upplevelser. Handledningen ska genomsyras av ett tydligt barnrätts- och jämställdhetsperspektiv och vara ett stöd i arbetet med att tala om människors lika rättigheter. – Jag hoppas att handledningen som nu ska tas fram kommer bli ett viktigt stöd för förskolepersonalen, säger migrations- och justitieminister Morgan Johansson. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2016.

MYNDIGHETER

Ovanligt med grovt skolvåld

- Skolattacker är ovanligt i Sverige. Sedan skottdramat på Kungälvskolan 1961, då sex ungdomar skadades och en avled, har inga skolskjutningar inträffat i svenska skolor.
- År 2004 stoppades en planerad skolskjutning i Malmö och hot om våldsdåd har förekommit i Eskilstuna, Örebro och Piteå. En annan incident inträffade 2013 då skjutvapen hittades på ett skoltak i Malmö.

- Enligt en riskbedömningsanalys som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gjorde 2012 är dock en skolskjutning eller liknande på en svensk skola en realistisk möjlighet. Sannolikheten är en ungefär vart tionde år, enligt MSB.

Källa: Linköpings universitet, MSB, Brottsförebyggande rådet (Brå).

Skolverket startar en särskild stödlinje dit lärare, rektorer och ansvariga i kommuner och friskolor kan ringa för att få hjälp i utbildningsfrågor kring nyanlända barn.

Stödlinje till skolor

- Ring 08-527 332 00. Gör knappvalet "Att organisera utbildning för nyanlända elever".
- Alternativt mejla nyanlanda@Skolverket.se

Nu förstärker vi stödet till skolor som organiserar utbildning för nyanlända Skolverket 2015-10-15

En del skolor har god beredskap att ta emot nyanlända elever medan andra behöver mer stöd och kunskap. Därför öppnar vi nu en särskild telefonlinje för rektorer och ansvariga i kommuner och fristående skolor där våra experter svarar och ger råd. Nu lämnar vi även in en plan till regeringen om hur vi kommer att arbeta med insatser för att stärka utbildningen för nyanlända elever. Sedan flera år tillbaka arbetar vi med olika insatser för att stödja skolorna.

– Just nu kommer många nyanlända barn och ungdomar och det kan vara en stor utmaning för skolorna där flexibla lösningar kan behövas på kort sikt. Som en omedelbar insats öppnar vi därför telefonlinjen. Samtidigt lägger vi fram en plan för vad vi vill göra långsiktigt för att stötta skolors och kommuners arbete med att ge nyanlända elever en utbildning av hög och likvärdig kvalitet, säger Skolverkets generaldirektör Anna Ekström.

<http://skolverket.se/skolutveckling/nyhetsarkiv/2015/nu-forstarker-vi-stodet-till-skolor-som-organiserar-utbildning-for-nyanlanda-1.241023>

Antalet åtgärdsprogram har halverats på ett år Skolverket 2015-10-08

Totalt hade 64 600 av eleverna i grundskolan ett åtgärdsprogram hösten 2014. Detta är nästan en halvering på ett år. Detta beror troligen på den lagändring som gjort att skolor snabbt kan sätta in stöd utan att upprätta ett åtgärdsprogram.

Läs mera på skolverkets hemsida:

<http://skolverket.se/statistik-och-utvardering/nyhetsarkiv/2015/nyheter-2015-1.229449/>

Skolverket ger ut stöd material för lärares och förskollärares introduktionsperiod. Skolverkets webbsida 2015-10-02

Som nyanställd lärare eller förskollärare har man rätt till en introduktionsperiod. Det är en möjlighet till en god start på yrkeslivet. Introduktionsperioden är inte längre kopplad till legitimationen.

Nu finns ett nytt stödmaterial för introduktionsperioden att ladda ner. Läs mera på:

<http://www.skolverket.se/kompetens-och-fortbildning/larare/introduktionsperiod-1.237093>

Skolverket förtydligar stödmaterial om sex- och samlevnad Skolverket 2015-10-13

Med anledning av medierapporteringen kommer vi förtydliga våra stödmaterial om sex- och samlevnad där vi har haft intentionen att bemöta myten om mödomshinnan.

Efter Socialstyrelsens förtydligande den 8 oktober 2015 lägger vi till information i stöd materialet om att det inte är möjligt att medicinskt utreda om någon är oskuld eller inte.

Skolverket tar fram stödmaterial för källkritik på webben

Internet- och datoranvändningen i och utanför skolan ökar och många lärare efterfrågar mer kunskap om källkritik. Lärare efterfrågar också hjälp med att välja digitalt material för sin undervisning. Därför har vi tagit fram ett antal checklistor.

<http://skolverket.se/skolutveckling/resurser-for-larande/itiskolan/utveckla-undervisningen/checklistor-1.239868>

Historielektioner behöver utvecklas för att stärka elevernas historiemedvetande Skolinspektionen 2015-10-27

Elever i grundskolan får inte tillräckliga möjligheter att reflektera över sin egen roll i historien och hur historia kan användas i exempelvis politiska syften. Andra delar av undervisningen håller däremot hög kvalitet. Det visar Skolinspektionens granskning av historieundervisningen i 27 grundskolor.

<http://www.skolinspektionen.se/sv/Om-oss/Press/Pressmeddelanden/historielektioner-behover-utvecklas-for-att-starka-elevernas-historiemedvetande/>

Snart startar förskoleenkäten Skolinspektionen 2015-10-19

Under hösten kommer föräldrar med barn i förskolan att få svara på en enkät från Skolinspektionen. Enkäten delas ut på 800 förskolor i 38 kommuner. Enkäten berör bland annat områden som trygghet, omsorg, utveckling och lärande. Du som är förälder har en unik inblick i ditt barns förskola och din kunskap är till stor hjälp när vi granskar förskolan. Förhoppningen är också att förskolorna ska kunna använda enkätresultaten i sin egen verksamhetsutveckling. Stort tack för att du tar dig tid att svara på enkäten!

Det är föräldrar och vårdnadshavare till barn i förskolan som ska svara på enkäten. En enkät per barn delas ut av personalen på förskolan. Om du har delad vårdnad om barnet behöver du och den andra vårdnadshavaren komma överens om vem av er som ska svara på enkäten. Du kan svara på enkäten på två sätt: på papper eller på webben. Väljer du att fylla i pappersenkäten lägger du den besvarade enkäten i det medföljande kuvertet som du klistrar igen och lämnar till personalen på förskolan. Förskolan vidarebefordrar därefter de förseglade svarskuverten till Skolinspektionen.

Resultaten kommer att presenteras i sammanställd form. Enkätsvaren kommer inte att behandlas av förskolan, utan av Skolinspektionen. Koden på enkätens framsida används endast för att koppla svaren till rätt förskola. Vi samlar inte in några personuppgifter. Undersökningen genomförs av CMA Research AB på uppdrag av Skolinspektionen.

Varför genomförs undersökningen?

Enkätundersökningen är en del av en större granskning av förskolan som pågår under tre år. Alla barn har rätt till en trygg omsorg i en pedagogisk miljö och det är Skolinspektionens uppdrag att granska om förskolan lever upp till dessa krav. Det övergripande syftet är att detta på sikt ska bidra leda till en förbättrad förskola för alla barn.

Hur ska resultatet användas?

Enkätresultatet ska bidra med att ge övergripande inblick i hur förskolan uppfattas av föräldrar och om det finns några områden som kan utvecklas. Enkäten är också en del av den granskning av skolan som kallas för regelbunden tillsyn. Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar och regler som finns. De kommuner som deltar i undersökningen är de som är föremål för regelbunden tillsyn under 2016. Resultaten från enkäten är ett viktigt underlag för denna granskning. Enkätresultatet kommer att presenteras på Skolinspektionens webbplats under vintern 2016. [Läs mer om regelbunden tillsyn](#)

Vilka deltar i undersökningen?

Totalt är det cirka 800 förskolor i 38 kommuner som deltar i enkätundersökningen. I mindre kommuner ingår samtliga förskolor och i större kommuner ingår ett slumpmässigt urval av förskolor i undersökningen. Karlstad ingår ej 2015.

Fler elever obehöriga till gymnasieskolan Skolverket 2015-09-30

14 000 elever var inte behöriga till gymnasieskolan när de gick ut grundskolan i våras och det är fler än året innan. 14,4 procent var obehöriga jämfört med 13,1 procent 2014. Samtidigt stiger de genomsnittliga betygen mer än tidigare år. Det visar Skolverkets nya betygsstatistik som också finns nedbruten på län, kommun och skola.– Vi ser att skolresultaten dras isär. Fler får höga betyg samtidigt som fler misslyckas. Antalet elever som inte blev behöriga till gymnasieskolan ökade med 1300 jämfört med förra året. Det är en allvarlig utveckling, säger Skolverkets generaldirektör Anna Ekström.

Högre snittbetyg men ökade skillnader

Beräknat på elevernas 16 bästa betyg har det genomsnittliga meritvärdet ökat med 2,3 poäng till 217,1. Det är den största ökningen sedan 1998. Bakom det stigande betygsnittet syns ökade betygsskillnader. En jämförelse mellan 2015 och 2014 visar ett mönster där andelen streck och F ökar samtidigt som också andelen B och A ökar. I till exempel biologi ökade andelen med streck och F med omkring en procentenhet medan andelen med B och A ökade med omkring två procentenheter. Det är ett mönster som går igen i de flesta ämnena.

Nyinvandrade – antal år i svensk skola påverkar

Bland de elever som invandrat och börjat i svensk skola i årskurs 1-5 har andelen som blir behöriga ökat från 69 procent till 72 procent sedan 2013. För de elever som börjat i svensk skola i årskurs 6-9 går utvecklingen i motsatt riktning – från en redan mycket låg behörighet på 28 procent till 26 procent i år. – Det är glädjande att behörigheten ökar för invandrade elever som börjat tidigt i den svenska skolan. Samtidigt är det en stor utmaning att ge nyanlända elever en bra utbildning. Det behövs kraftfulla insatser och vi sätter nu igång en stor satsning på att stötta skolor i arbetet med nyanlända, säger Anna Ekström.

Satsningen kommer att innehålla råd, stöd och kompetensutveckling för lärare, rektorer, fritidsledare och personal inom elevhälsan. Satsningen vänder sig till kommuner och enskilda skolhuvudmän och rör både grundskolan och introduktionsprogram i gymnasieskolan.

Skillnader mellan skolor

I 34 procent av grundskolorna ökade behörigheten till gymnasieskolan och i 16 procent var den i nivå med 2014. I hälften av skolorna sjönk andelen behöriga till gymnasieskolan. En del skolor har väldigt låga resultat och en negativ utveckling. Vi kommer rikta oss till en del av dessa kommuner och fristående skolor genom satsningen ”Samverkan för bästa skola”. Tillsammans med dem som har det yttersta ansvaret ska vi försöka vända trenden, säger Ulrika Lundqvist, enhetschef på Skolverket.

38 nya fristående skolor i 21 kommuner nästa höst Skolinspektionen 2015-10-08

26 nya grundskolor, 2 nya grundsärskolor, 7 nya gymnasieskolor samt 3 nya gymnasiesärskolor har fått klartecken från Skolinspektionen att starta läsåret 2016/17. [Läs mer på Skolinspektionens hemsida](#)

Delaktighet för lärande Skolverkets publikationer 2015 nr 15:1490

Denna kunskapsöversikt lyfter fram forskning som handlar om vad delaktighet och inflytande innebär och hur man kan arbeta med elevers inflytande över beslutsprocesser och elevaktiv undervisning.

De demokratiska värdena, elevernas delaktighet och inflytande, ska vara lika centralt i utbildningen som kunskaper i olika skolämnen. Det framgår tydligt i skollagen och läroplanerna. Denna kunskapsöversikt lyfter fram forskning som handlar om vad delaktighet och inflytande innebär och hur man kan arbeta med elevers inflytande över beslutsprocesser och elevaktiv undervisning. Kunskapsöversikten riktar sig i första hand till personal i grund- och gymnasieskolan och motsvarande skolformer eller till dig som vill veta mer om elevdelaktighet och inflytande.

Svårt ekonomiskt läge SKL 2015-10

Kommunsektorns ekonomi är i ett mycket svårt läge. Det beror på att antalet äldre ökar, att befolkningen växer snabbt i antal till följd av flyktingkrisen samt att kostnaderna och investeringsbehoven i sektorn ökar. Det framgår i en ny rapport från SKL.

– Många kommuner och nästan alla landsting och regioner brottas med ekonomiska underskott. Skatteunderlaget ökar totalt sett, men genom befolkningsökningen försämras resultaten till följd av kraftiga kostnadsökningar. Trots att statsbidragen ökar och att vi även i år får återbetalning av sjukförsäkringspremier från AFA är läget mycket allvarligt, säger SKL:s ordförande Lena Micko.

FORSKNING

Särskolan skärskådas i forskningsprojekt vid Karlstad och Uppsala universitet

Lärarnas tidning 2015-10-21

Hur fungerar undervisningen och lärandemiljön i särskolan? Det ska ett fyraårigt projekt ta reda på. I dag saknas i stort sett forskning inom området.

Projektet är ett samarbete mellan universiteten i Karlstad och Uppsala och leds av Kerstin Göransson, docent i specialpedagogik, och Claes Nilholm, professor i pedagogik med inriktning mot specialpedagogik.

Forskarna kommer bland annat att studera elevernas kunskapsutveckling, deras sociala liv i skolan och deras demokratiska fostran till aktiva medborgare.

– Vi hoppas att resultaten kommer att stimulera utveckling inom särskolan. Eftersom det saknas forskning på området sedan tidigare är det också svårt att se hur särskolan har utvecklats fram tills nu, säger Kerstin Göransson.

Forskningsprojektet startar i januari 2016 och ska pågå i fyra år.

Att skapa inkluderande lärmiljöer kräver tid och gemensamma normer

Skolledare måste ha en klar bild över vilka normer som råder i organisationen – och vilka av dem man bör fokusera på för att förändra praktiken och uppnå inkluderande lärmiljöer.

Magnus Erlandsson

Det är en av de viktigaste slutsatserna i **Magnus Erlandssons** forskningsstudie. Studien utgör en del av ett större forskningsprojekt inom Ifous FoU-program *Inkluderande lärmiljöer* som pågått 2012-2015 och nu slutredovisas.

– Det handlar om att få medarbetarna att känna att det de gör är rätt. Det måste bygga på deras inre drivkraft.

FoU-programmet har löpt över tre nivåer parallellt; elevperspektiv, lärarperspektiv och förvaltningsperspektiv, och har byggt på samarbete mellan forskare och praktiker.

Som statsvetare är Magnus Erlandsson intresserad av just förvaltning, organisation – och skolutveckling. Han kom in i projektet efter att det pågått ett tag.

– Jag fick tillgång till alla intervjuer som gjorts med skolledare och förvaltningschefer i början av projektet. Sedan gjorde jag själv uppföljande intervjuer med tio förvaltningschefer och tio skolledare.

Syftet var att studera hur de agerat för att uppnå FoU-programmets vision: att främja alla elevers utveckling såväl socialt som kunskapsmässigt.

– Idag har de flesta på ledningsnivå accepterat tanken att problemet inte är eleven, utan pedagogen och skolmiljön. Det handlar om ett kulturskifte, att se problemet från ett annat håll, att bryta normer, föreställningar och fördomar, säger Magnus Erlandsson.

Intervjuerna visar att skolförvaltningsledningarna ofta är mer progressiva än skolorna.

Det är en sak att formulera en vision, en annan att genomföra de förändringar som följer med ett sådant perspektivskifte.

– När fokus flyttar från elever i behov av särskilt stöd, till skolan, behöver även organisationen – ledare och personal – kanske just ”särskilt stöd” för att förstå syftet och vinsten med en inkluderande vision och praktik.

Det är inte alldeles enkelt att implementera inkluderande lärmiljöer, konstaterar Magnus Erlandsson.

– Det finns ett motstånd mot förändringar som bärs av både elever, deras föräldrar och pedagoger. Standardlösningen i många skolor har länge varit att ta ut barnet ur klassrummet. Säger man till någon som arbetat som lärare i 20 år att ändra arbetssätt, så kan det leda till olika föreställningar om vad det kommer att innebära.

Ur ett kulturellt organisationsteoretiskt perspektiv går skolutveckling i första hand inte ut på att organisera, administrera och styra. Och det är inte heller fråga om resurser. I stället handlar det om att förstå de rådande normerna, värderingarna och föreställningarna i organisationen, och att hitta sätt att förstärka respektive tona ner de normer som påverkar utvecklingen, menar Magnus Erlandsson.

Vägen till värderingsskiftena går snarare över samtal, idéspredning, konferenser och mjuk styrning än genom uppifrån kommande och tvingande styrdokument. Processer som bygger på dialog och förändring ger större legitimitet till skolutvecklingen.

– Det här FoU-programmet har visserligen börjat uppifrån, men många rektorer är besjälade; de tror på detta och ser det inte som en pålaga uppifrån. Förvaltningschefernas roll är framför allt att utmana skolorna.

Alla lyfter fram att läraren är den som har störst betydelse för elevens framgång i skolan. Men skolledningen råder över lärarnas kompetens, pedagogik, förutsättningar och organisation.

– Allt handlar ju om individen längst ut i kedjan, pedagogen, och dennes tankar och arbetssätt – som utgår från en värdegrund och från att det aldrig är barnen som misslyckas. Aldrig.

Kommunerna har kommit olika långt med inkluderande lärmiljöer under de tre år som FoU-programmet har pågått.

– Man ändrar inte folks tänkesätt i en handvändning. Man måste vara uthållig och envis för att skapa en gemensam bild av begreppet inkluderande lärmiljö.

Politikerna har dock varit ganska osynliga – det är snarare tjänstemännen som varit drivande i detta arbete.

– Helst vill vi få till hela kedjan, från politikernas vilja, till tjänstemännen, till skolledarna, till lärarna... Då får det störst effekt.

Magnus Erlandsson har varit ute och föreläst om sina resultat för de skolledare och förvaltningschefer som medverkat i FoU-programmet.

– Vi forskare har inget recept: ”Gör så och så, så lyckas ni med inkludering”. Alla skolor är olika, och har elever med olika utmaningar. Jag tror att den stora nyttan med programmet är de fruktbara mötena mellan skolorna. Men vi har visat att detta går att beforska och jag hoppas att skolorna själva tack vare erfarenheter från vårt samarbete betar sig lite mer ”vetenskapsaktigt” när de synar sig själv och analyserar sitt förändringsarbete.

Men samverkan mellan forskare och praktiker ger förstås inte bara kunskap och erfarenheter till praktiken, utan är värdefull även för forskarna. Själv är Magnus Erlandsson glad över att ha fått medverka i forskningsprojektet, och det har rent konkret gett honom nya ”case” i sin undervisning

Bullerskadorna minskar inom industrin och ökar i förskolan Tidningen Sunt Liv
2015-10-06

Fältstudie med ljudmätare och frågeformulär

I ett nyligen avslutat forskningsprojekt studerade Fredrik Sjödin och hans kollegor ljudmiljön på 17 förskolor i Umeå.

– Vi åkte ut till förskolorna med ljudmätare och frågeformulär som 100 förskollärare och barnskötare fick fylla i. Sedan satte vi in en ljudförbättrande åtgärd per förskola. Ett år senare besökte vi dem igen och gjorde samma mätningar och ställde samma frågor, sa han.

I vissa av förskolorna satte forskarna in akustiska åtgärder som ett tystare fläktsystem, bord med ljuddämpande bordsskivor eller ljudabsorberande plattor på väggarna. På andra förskolor såg man över hur arbetet med barnen var organiserat, inredde ett vilorum för personalen eller installerade justerbar belysning för att skapa en lugnare miljö.

– Det krävs oerhört mycket för att sänka ljudnivån i förskolan. Det tar längre tid för personalen att märka effekten av de organisatoriska åtgärderna än av de akustiska. Bäst resultat får man om man kombinerar de två typerna av åtgärder, sa Fredrik Sjödin.

Pedagogisk verksamhet ska kunna drivas utan hörselskydd

En av åhörarna frågade varför personalen på förskolor inte använder hörselskydd när ljudnivån blir för hög. Fredrik Sjödens svar visade att problem med ljudmiljön kräver olika lösningar i olika branscher.

– Hörselskydd skulle säkert ge jättebra effekter, men det skulle också signalera att det är okej att personal i förskolan behöver skydda sin hörsel. Pedagogisk verksamhet ska kunna drivas utan hörselskydd.

Ljudmiljöverktyg med checklista och filmade tips

Britt-Marie Larsson var projektledare när den ideella organisationen Prevent tog fram arbetsmiljöverktyget Ljudguide för förskolan. Hösten 2013 började man utveckla verktyget

tillsammans med representanter för fackförbunden Kommunal och Lärarförbundet, tjänsteföretagens arbetsgivarorganisation Almega och Suntarbetsliv.

– Vi började projektet med att nätverka och ställde oss frågan vad vill målgruppen ha? Det man ville ha var en webbplats med tips från andra förskolor. Det ska vara enkelt och lättillgängligt, sa Britt-Marie Larsson.

I maj 2015 lanserades Ljudguiden som en egen sajt på Prevents webbplats. Där hittar besökaren en särskilt framtagen checklista man kan använda för att kartlägga ljudmiljön på sin förskola. Ljudguiden innehåller också fyra filmer, två som är tänkta att väcka inspiration och motivation och två med konkreta tips från förskolor som har lyckats förbättra sin ljudmiljö.

– Ljudguiden är en av våra mest besökta sajter. Sedan maj har vi haft fler än 10 000 besökare, sa Britt-Marie Larsson.

– Vi bytte ut leksaker som lät mycket. Men leksaker är en jätteutmaning, hur mycket ljud de ger ifrån sig beror på barnens beteende. En tyst bil är till exempel inte så tyst om man kör den på elementen, sa Fredrik Sjödin.

Britt-Marie Larsson fick sista ordet och avrundade dagen med att berätta att Ljudguiden är utformad för både kommunala och privata förskolor. Tanken är att Prevent tillsammans med sina samarbetspartners kan utveckla fler arbetsmiljöverktyg om andra branscher kommer med önskemål.

Läs om Fredrik Sjödens forskning i Suntarbetslivs artikel "Guide för leksaker ska göra leken mindre högljudd" Fakta: Forskningsprojekt om leksaker i förskolan Läs mer om Fredrik Sjödens forskningsprojekt Höga ljudnivåer från leksaker – om ohälsa och åtgärder i förskolan på webbplatsen [Arbete och hälsa](#).

Forskning utvecklar idrottsundervisning Skolvärlden 2015-10-01

Glenn Øvrevik Kjerlands forskning visar hur idrottslärarstudenter kan utveckla sin undervisning med hjälp av aktuell forskning, olika lärandeteorier och kritisk reflektion.

– Det finns en bild av idrottslärarutbildningen att lärandet och undervisningen baseras på praktisk och metodisk grund, inte på pedagogisk teori, forskning eller kritisk reflektion, säger doktoranden Glenn Øvrevik Kjerland, i ett pressmeddelande. Han är doktorand vid institutionen för kost- och idrottsvetenskap vid Göteborgs universitet och imorgon lägger han fram sin avhandling som visar hur den pedagogiska skickligheten i ämnet idrott och hälsa utvecklas med hjälp av aktuell forskning och olika lärandeteorier.

Glenn Øvrevik Kjerland lät 46 idrottslärarstudenter använda sex olika teorier om lärande i planeringen av undervisningen. Dessa användes sedan vid genomförandet av och diskussionen om undervisningen. Studenterna fick också använda vad de lärt sig i en projektanalys och diskutera användningen av de olika lärandeteorierna i undervisningen, står det i pressmeddelandet.

Resultaten visar hur studenterna skapar en gemensam grund för analys av undervisning och hur de diskuterar skillnader och likheter mellan den traditionella undervisningsformen och den nya, där den senare använder lärandeteorier, som konstruktivism och situerat lärande.–

Det nya undervisningssättet startade diskussioner om utmaningar som begränsar utvecklingen av den pedagogiska skickligheten och hur de kan överbryggas, något som kan bidra till en utveckling av undervisningen i ämnet idrott och hälsa, säger Glenn Øvrevik Kjerland.

Rätt beröm med fokus på uppgift ökar motivation Skolporten 2015-10-07

Lagom dos av uppmuntran med fokus på uppgiften skapar bäst motivation. Det visar Alva Appelgren i sin studie kring hur återkoppling, kritik och beröm påverkar inläring. Varför blev du intresserad av ämnet? – Jag har läst biomedicin och blev tidigt intresserad av hur uppfattningen om oss själva påverkar vårt beteende och hur vårt beteende påverkar omgivningen. Jag har dessutom alltid varit intresserad av lärandets processer. Vad handlar avhandlingen om? – Jag har undersökt hur återkoppling som ges under en uppgift påverkar koncentration och motivation. Jag har undersökt detta i olika grupper där både unga vuxna och barn i mellanstadiet fått lösa ganska svåra minnesuppgifter. Eleverna i mellanstadiet delades in i fyra undergrupper, en grupp fick respons under tiden de arbetade i form av ljud och kommentarer, både när de svarade rätt och fel. Den andra gruppen fick återkoppling enbart när de svarade rätt och den tredje enbart när de svarade fel. Positiva kommentarer var av typen ”bra jobbat” och negativa ”nu har du tappat lite”. En grupp fick inte någon återkoppling alls. Före uppgiften fick personerna svara på frågor om vad de hade för förväntningar på övningarna. Jag ville med detta undersöka hur motivationen påverkas av den återkoppling de skulle få. Vilka är de viktigaste resultaten? – De som fick respons vid både rätt och fel presterade sämre, troligen på grund av förlorad koncentration. Tron på sin egen förmåga var avgörande för kämpaglöden. De som hade bestämt sig för att ”detta klarar jag”, gjorde fler övningar. Detta hänger nära samman med synen på intelligens. De som anser att vi kan utveckla vår smarthet var också mer ihärdiga med att göra fler uppgifter jämfört med de som ser intelligens såg något opåverkligt.

Ett annat fynd från avhandlingen är att feedback som fokuserar på uppgiften, typ ”nu valde du rätt”, ökar motivationen medan respons som kopplas till karaktärsdrag, ”du är smart” gör oss mer osäkra på vår förmåga. Förklaringen är att karaktärsberöm tar fokus från uppgiften, personen börjar fundera över sig själv och sin förmåga istället för uppgiften. En stor poäng med mina resultat är att vi kan påverka inläring med rätt sorts återkoppling. Vad överraskade dig? – Att de som fick input vid både rätt och fel blev så pass negativt påverkade. För mycket ljud är med andra ord inte bra. Att tänka på vad gäller digitala inläringsspel som ofta har väldigt mycket ljudeffekter. Vem har nytta av dina resultat? – Alla som arbetar med inlärningsfrågor, politiker, lärarutbildare, lärare och utformare av digitala verktyg. Jag tror ämnet även är intressant för ledare utanför skolvärlden. - See more at:

<http://www.skolporten.se/forskning/intervju/ratt-berom-med-fokus-pa-uppgift-okar-motivation/#sthash.JHfFLgdl.dpuf>

Hur barns förmågor och lärande i förskolan kan utvecklas Skolporten 2015-10

I en ny studie beskriver forskare hur pedagoger i fem förskolor arbetar med att skapa förutsättningar för barns lärande inom områden såsom kreativitet, ansvar, sociala relationer och empati. Underlaget i studien kan med fördel användas i det kollegiala samtalet på din förskola. Genom observationer har det varit möjligt att se hur pedagoger arbetar för att skapa förutsättningar för barns lärande inom områdena: kreativitet, självuppfattning, ansvar och genomförande, tänkande och analys, kommunikation och sociala relationer samt empati. Observationerna visar även hur man kan arbeta för att skapa lust och motivation hos barnen.

Olika sätt att arbeta med barns utveckling och lärande

Förskolorna i studien arbetar på olika sätt med att utveckla de här områdena. Ett sätt är att pedagogen gör något aktivt. Till exempelvis genom att ge stöd för barnets idéer eller genom att förstärka barnets handlingar. Ett annat sätt är att uppmuntra barnet att göra något, så som att undersöka eller prova olika saker. Det kan också ske genom att pedagogen hjälper barnen att använda sina sinnen eller genom att pedagogerna själva använder olika uttryck i form av kroppsspråk och röst.

Förutom att det är stora skillnader i förskolornas arbetsätt kan även kvaliteten i röst och hur man uttrycker sig med hjälp av kroppen skifta. Hur kroppsspråk och röst utnyttjas är betydelsefullt.

Betydelsefullt att utveckla barns förmågor

Det finns forskning som visar att utveckling av förmågor hos barn kan ha stor betydelse för hur individer lyckas inom utbildning och arbetsliv. Det gäller förmågor som exempelvis kreativitet, motivation, samarbetsförmåga, noggrannhet och ansvarstagande. Det som görs inom förskola för att främja utvecklingen av dessa förmågor, framstår som särskilt betydelsefullt. Förmågorna har under senare år ofta kallats icke-kognitiva förmågor och kompetenser.

ÖVRIGT

Allt fler utländska lärare vill jobba i skolan Lärarnas tidning 2015-10-21

Kurvan pekar uppåt för hur många med utländsk lärarexamen som söker lärarutbildning i Sverige. Med den stora tillströmningen av flyktingar ökar antalet sökande från Syrien.

Sex lärosäten erbjuder kompletterande lärarutbildning för personer som utbildat sig till lärare i ett annat land. Förra året fick de 770 ansökningar – en ökning med cirka 20 procent jämfört med samma period året innan. Under 2015 har takten ökat ytterligare.

<http://www.lararnasnyheter.se/lararnas-tidning/2015/10/21/allt-fler-utlandska-larare-vill-jobba-skolan>

Från ULV till legg

- Den kompletterande utbildningen för personer med utländsk lärarexamen startar både vår och höst och leder till svensk lärarexamen/behörighet.
- För att kunna antas till ULV krävs utländsk lärarexamen och kunskaper i svenska eller svenska som andraspråk.
- ULV fick uppdraget från utbildningsdepartementet 2007. Vidareutbildningen sker vid Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Malmö högskola, Linköpings universitet, Örebro universitet och Umeå universitet. Över hälften av de utländska lärarstudenterna går utbildningen i Stockholm

Remissinstanser ger rektorsutredningen hård kritik Lärarnas tidning 2015-10-08

Fackförbundens kritik av rektorsutredningens förslag är hård. Mer utbildning hjälper inte om tidsbrist är det egentliga problemet.

Många av rektorernas utmaningar kan kopplas till svagheter i styrkedjan samtidigt som deras största problem är tidsbrist. Rektorernas möjlighet att delegera arbetsuppgifter till lärarna är dessutom begränsad eftersom även lärarna har för mycket att göra. Det framkom när utredningen ”Rektorn och styrkedjan” överlämnades till regeringen i mars i år.

När nu remisstiden gått ut märks att flera av de fackliga remissinstanserna tycker att den särskilda utredaren, professor Olof Johansson vid Umeå universitet, skjuter över målet när han föreslår att rektorernas problematiska arbetssituation ska lösas med mer utbildning.

Hårdast i sin kritik är Ledarna som avstyrker utredningens förslag eftersom förbundet anser att ytterligare utbildning inte kommer att förändra rektorernas arbetssituation. Detta eftersom problemet inte är bristande kompetens utan brist på tid. Enligt Ledarna kommer de föreslagna åtgärderna bara skapa än mer kunskap hos rektorerna om vad de ska göra, men inte göra det möjligt för dem att genomföra det.

Till skillnad från Ledarna motsätter sig Lärarförbundet inte de föreslagna utbildningsinsatserna, förutom att det anser att en påbyggnadsutbildning för rektorer ska vara frivillig. Ändå är förbundet kritiskt eftersom det tycker att utredaren missat att genomlysna viktiga förhållanden kring rektors arbetssituation. Det gör att utredningens beskrivning av rektors arbetssituation blir ”ofullständig, analysen skev och slutsatserna otillräckliga eller missriktade”, skriver förbundet i sitt remissvar.

Även Sveriges Skolledarförbund och Lärarnas Riksförbund är i olika omfattning kritiska till utredningens förslag eftersom inte heller de ser hur mer utbildning ska kunna lösa de problem som finns.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) är mycket negativt inställda till en obligatorisk fördjupningsutbildning efter det statliga rektorsprogrammet. Detta eftersom en sådan ”inskränker det kommunala självstyret utan att ha påtagliga förbättringseffekter av verksamheten”. SKL förordar i stället en kollektiv kompetensutveckling i linje med två andra satsningar som organisationen driver: ”SKL:s Matematiksatsning Pisa 2015” och ”Leda för Resultat”.

Men alla remissinstanser är inte negativa. Två som tvärtom i stort är positiva till utredningens förslag är Skolverket och Skolinspektionen.

Friskolejättar vill utbilda lärare Lärarnas tidning 2015-09-29

Academedias vill starta lärarutbildning. Viktor Rydbergs skolor har velat göra det länge. Nu bjuder höskoleminister Helene Hellmark Knutsson in företagen till ett möte, skriver Dagens Industri. Fristående Viktor Rydbergs skolor har på senare år ansökt två gånger om att få starta en 1,5-årig lärarutbildning tillsammans med Åbo Akademi. Ansökningarna avslogs. Det senaste avslaget motiverades med att den som erbjuder korta lärarutbildningar också måste ge den fullständiga på drygt fyra år.

Nu vill även landets största friskolekoncern Academedia dra i gång. Enligt vd Marcus Strömberg vill man både starta en hel lärarutbildning och snabbt bilda människor som vill skola om sig till lärare. I Dagens Industri en jämförelse med Handelshögskolan. – På ekonomiområdet har den blivit ett lärosäte där studenter faktiskt vill gå. Lärarkyrkan behöver den typen av dragningskraft där det är höga intagningspoäng, säger han.

Högskoleminister Helene Hellmark Knutsson säger till tidningen att hon vill höra mer om planerna och att hon ska bjuda in koncernerna till samtal.

"Genuspedagogik kan förbättra skolresultaten" Skolvärlden 2015-09-29

Rapporten "Max18" från Barnombudsmannen visar på två specifika områden där könsskillnader är särskilt markanta – skolresultat och psykisk ohälsa. Färre pojkar lyckas i skolan och fler flickor mår dåligt.

81 procent av flickorna och 76 procent av pojkarna uppnådde grundskolans mål under 2014. Skillnaden har också varit relativt konstant de senaste 15 åren. Rapporten lyfter fram några förklaringar till varför könsskillnaderna i skolresultaten är så stora. En av dem är antipluggkulturen bland pojkar som uttrycker att det känns viktigt att inte vara en "pluggis". Andra förklaringar är också att pojkar uppfattar vissa ämnen som typiskt kvinnliga, effekten av kamratpåverkan och att skolan anses anpassad till flickor genom att till exempel läroplanen är mer språkligt reflekterande.

I avsnittet om psykisk ohälsa visade det sig att i åldern 16-18 år hade en tredjedel av flickorna psyksomatiska besvär medan knappt en femtedel av pojkarna hade det. Även hos barn med psykiska besvär dominerade flickorna med 19 procent till skillnad från 8 procent bland killarna i samma ålder. Anledningarna till denna skillnad i psykisk ohälsa kan ses som en strukturell ojämlikhet, att förväntningarna skiljer sig mellan könen, sociala relationer samt ideal och kränkningar.

– Man måste ha en öppen diskussion med elever och kollegor där man uppmärksammar varandra och hur man kan utmana de fastslagna bilderna av vad en kille och en tjej är, säger Anne-Sofie Nyström, forskare i genusvetenskap, på dagens presskonferens på Rosenbad.

– Det är obekvämt att bryta, mönster men som lärare måste man skapa en kultur där det är okej att jobba hårt och att misslyckas, fortsätter hon.

Barn-, äldre- och jämställdhetsministerministern Åsa Regnér anser att jämställdhetsprojekten är många, men att man inte arbetar med det systematiska och vardagliga arbetet när det kommer till jämställdhet i skolan.

– Det finns metoder på en övergripande nivå för hur ojämställdhet ser ut och hur man ska öka jämställdheten. Det är det vi kallar för genuspedagogik och ibland förlöjligas den kunskapen. Men det är en viktig kunskap och lärare behöver ta till sig den, få möjligheten att lära sig om den eftersom det beskrivs som en möjlighet att förbättra skolresultaten, berättar hon.

– Jag tror också att en sexualundervisning som pratar om både kropp och själ och som pratar om respekt mellan könen, vad jämställdhet faktiskt är och hur man hanterar relationer mellan tjejer och killar är viktig i undervisningen, säger Åsa Regnér.

På [Barnombudsmannens webb](#) finns tips i hur man kan använda statistiken från "Max18" i undervisningen.

Språkstödjande arbetssätt som gett resultat från Pedagog Stockholm

På Skarptorpsskolan i Stockholm har tvålärarskap och ett språkstödjande arbetssätt vänt en nedåtgående trend bland eleverna med svenska som andraspråk.

Redan för flera år sedan såg Inger Forsmark, biträdande rektor och ursprungligen lärare i svenska, att de här eleverna var överrepresenterade bland de som hade underkänt i teoretiska ämnen.

– Vi insåg att de behöver utmaningar, inte bara sitta tillsammans med elever som kan lika litet som de själva. Nu är alla elever i samma klassrum och vårt sätt att undervisa har givit resultat: elever med svenska som andraspråk har höjt sina betyg.

I dag har skolans alla lärare ett medvetet språkstödande arbetssätt, därtill arbetar lärarna i NO och SO alltid parallellt med en lärare i svenska som andra språk.

Susanna Rimmerfors har arbetat länge som lärare i svenska som andraspråk på skolan. Hon ser det som en stor fördel att vara med i klassen, inte minst för att hon får en inblick i vad eleverna håller på med.

– Jag har också lektioner med språkstöd i engelska och svenska för de elever som inte läser Moderna språk. Då kan jag använda mig av NO- och SO-texter så att eleverna får en förförståelse.

NO-läraren Cecilia Bergvall har arbetat i två år på skolan.

– Tidigare har jag aldrig jobbat så här, men nu har jag blivit ordentligt duschad med detta. Jag tänker mycket mer på språket: Var ligger svårigheterna för eleverna? Och jag har fått syn på fler arbetsmetoder.

Lärarna förbereder lektionen tillsammans. Cecilia Bergvall gör först en planering för ämnesområdet och vad som är målet. Sedan är det Susanna Rimmerfors som delger metoder och som har språkblicken.

Större andel kvinnliga lärare i grundskolan Statistiska centralbyrån

Mer än tre fjärdedelar av lärarna i grundskolan är kvinnor. Andelen har ökat med sju procentenheter de senaste 25 åren, visar ny statistik från SCB.

Statistiska Centralbyrån (SCB) presenterar varje år statistik över lärarkårens sammansättning. Dagsfärska siffror visar att av totalt 91 000 grundskollärare hösten 2014 var nära 70 000, eller 76 procent, kvinnor. Andelen män är något högre bland de yngre lärarna.

Även andelen kvinnliga rektorer har ökat i grundskolan, från 50 procent 1994 till 66 procent 2014.

Hösten 2014 var 76 procent av lärarna i grundskolan kvinnor. Andelen manliga lärare har under de senaste 25 åren minskat från 31 till 24 procent.

Förändringar i lärarkårens sammansättning beror på hur många som lämnar yrket, hur många nya lärare som tillkommer och hur många som återkommer till yrket efter kortare eller längre frånvaro. Antalet grundskollärare har de senaste femton åren varierat i takt med att antalet elever i grundskolan ändrats. Från år 2000 till år 2011 minskade antalet grundskoleelever med mer än 150 000. Som lägst var det färre än 900 000 elever. Efter en period med minskande elevantal ökar nu åter antalet grundskoleelever. De senaste åren har antalet elever ökat med drygt 50 000 och det väntas inom några år öka till ungefär samma nivå som i början av 2000-talet.

I samband med det ökande antalet elever har den undervisande personalen i grundskolan ökat med drygt 5 000 personer och hösten 2014 fanns det 91 000 grundskollärare.

Samtidigt som lärarkåren ökat i antal sedan 2009 har medelåldern för grundskollärarna minskat från 46,5 år till 45,6 år. Medelåldern för de nya lärare som tillkom år 2014 var i genomsnitt 35,5 år. Under samma period har andelen lärare i åldern 35–49 ökat, medan andelen som är 50 år eller äldre har minskat. Jämfört med för tio år sedan finns det i dagsläget därför både en lägre andel unga lärare och en lägre andel äldre lärare. Ungefär 2,5 procent av grundskollärarna är i nuläget över 65 år, vilket är den högsta andelen under perioden 1990–2014.

Äldre och yngre lärare skiljer sig åt i vissa avseenden. Bland de yngre lärarna är det en något högre andel män medan andelen med lärarexamen är högre i de äldre åldersgrupperna. Andelen yngre lärare är högre i skolor med enskild huvudman än i skolor med kommunal huvudman.

76%

av grundskollärarna
är kvinnor.

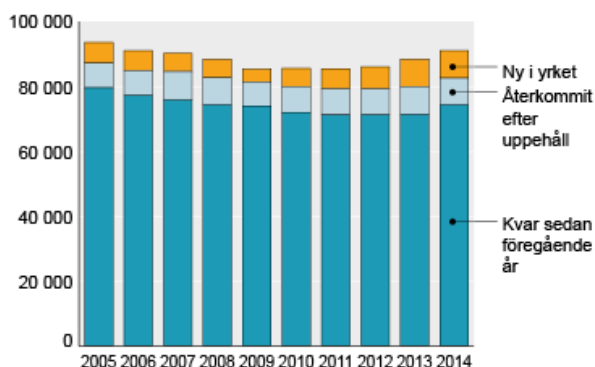
År 2014 började 8 500 nya lärare i grundskolan. Av dessa var 73 procent kvinnor. De flesta av de nya grundskollärarna var helt nya lärare, men ungefär en fjärdedel hade tidigare varit verksamma som lärare i någon annan skolform. Av de nya lärarna 2014 hade 47 procent en lärarexamen.

Alla nya lärare stannar inte kvar som grundskollärare. Av de 11 000 som började som grundskollärare år 2000 har 2 500 bara varit verksamma som grundskollärare just det året och ytterligare 1 000 har varit grundskollärare i sammanlagt två år fram till och med 2014. En stor andel av dem som bara arbetat enstaka år har haft tillfälliga anställningar och saknat lärarexamen.

Av grundskollärarna hösten 2013 var det 14 000 som inte längre arbetade i grundskolan hösten 2014. Vi vet ännu inte om de har slutat som lärare tillfälligt eller definitivt. Deras medelålder var 45 år och de hade i genomsnitt varit grundskollärare i 9 år under perioden 1990–2014. I den här gruppen ingår därmed såväl lärare som slutat i yrket definitivt eller gått i pension, personer med tillfällig tjänstledighet eller föräldraledighet som grundskollärare som övergått till att arbeta i andra skolformer.

Antalet lärare har ökat sedan 2011

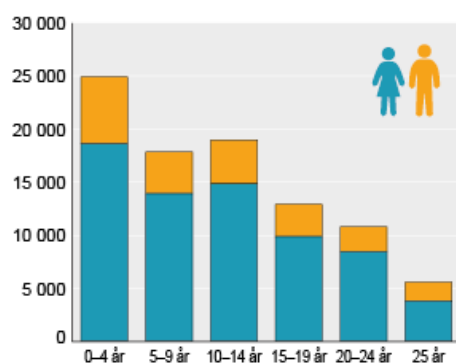
Antal lärare i grundskolan åren 2005–2014 efter tidigare bakgrund som grundskollärare

Nästan var tionde grundskollärare 2014 var ny i yrket.

Hälften av lärarna har mer än 10 år i yrket

Antal grundskollärare hösten 2014 efter kön och antal år som grundskollärare 1990–2014

Många manliga grundskollärare har få år i yrket.

Förskollärare ej ansvarig för treårings dödsolycka

Hovrätt, 2015-B 31

Beslutsdatum: 2015-10-08

Ett treårigt barn fastnade i samband med pulkaåkning på en förskola i en gren med sin hjälm och ströps till döds av hakspännet. Förskolläraren som hade tillsynsansvar över barnet bedömdes inte ha agerat så klandervärdigt att det innefattade straffbar oaktsamhet. Hovrätten menade att personalen inte haft anledning att vara särskilt vaksamma vid utomhusvistelse med lek på förskolans inhägnade gård. Ej heller hade det avlidna barnet tidigare haft några förehavanden på gården som borde ha föranlett extra uppmärksamhet. Det fanns heller ingen likgiltighet, nonchalans eller något medvetet risktagande från förskollärarens sida. [Läs mer](#)

KARLSTADS KOMMUN

Karlstads kommun, barn- och ungdomsförvaltningen, 651 84 Karlstad
Tel: 054-29 50 00. E-post: barnochungdomsförvaltningen@karlstad.se